

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
Кафедра лінгвістики та перекладу

Як написати перекладознавчу роботу

Методичні вказівки з написання курсових
та дипломних робіт. Для студентів та магістрантів
освітньо-професійної програми “Переклад”

Київ 2023

УДК 001.81::81'25 (072)

Як написати перекладознавчу роботу.

Методичні вказівки з написання курсових та дипломних робіт. Для студентів та магістрантів освітньо-професійної програми "Переклад" / А.М.Козачук, С.І.Меркулова, О.Є.Мілова ; Київський університет імені Бориса Грінченка, Факультет романо-германської філології. Київ, 2023. 76 с.

Рекомендовано вченою радою Факультету романо-германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка, протокол №12 від 24.10.2023 р.

Посібник містить методичні вказівки щодо написання курсових та дипломних робіт з перекладознавства, які включені до навчальних планів освітньої програми «Переклад (англійська мова)» бакалаврського та магістерського рівня. Адресований студентам 3-4 курсів бакалаврського рівня, студентам магістратури Київського університету імені Бориса Грінченка, науковим керівникам, а також ширшому колу осіб, які здійснюють перекладознавчі дослідження.

© Факультет романо-германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка, 2023.

© Козачук А.М., Меркулова С.І., Мілова О.Є., 2023.

Зміст

Передмова. Місце перекладознавчих досліджень у навчальному плані.....	5
Розділ 1. Типи робіт та етапи їх виконання	7
1.1. Курсова робота	7
1.1.1. Дослідницька робота.....	7
1.1.2. Перекладацький проєкт.....	10
1.2. Кваліфікаційна робота.....	13
1.2.1. Перший рівень (бакалаврський)	13
1.2.2. Другий рівень (магістерський)	15
Розділ 2. Загальні рекомендації до написання усіх видів робіт	17
2.1. Вибір матеріалу дослідження	17
2.2. Виконання перекладу	18
2.3. Укладання та опрацювання вибірки	19
2.4. Теоретична частина роботи	22
2.5. Методологія	24
2.6. Практична частина роботи	25
2.7. Інші структурні частини роботи.....	27
2.7.1. Титульний аркуш.....	27
2.7.2. Зміст.....	30
2.7.3. Вступ.....	31
2.7.4. Загальні висновки.....	33
2.7.5. Список використаних джерел.....	34
2.7.6. Додатки	38
2.7.7. Анотація.....	39

2.8. Перевірка роботи на наявність текстових збігів ...	40
Розділ 3. Технічні вимоги та обсяг робіт і їхніх частин.....	42
Розділ 4. Поради щодо апробації та оприлюднення попередніх результатів дослідження	50
Розділ 5. Підготовка до захисту.....	54
Додатки	56
А. Стратегії перекладу	56
Б. Прийоми перекладу	60
В. Схема перекладацького аналізу тексту (адапована версія за Крістіаною Норд)	68
Г. Короткий українсько-англійський глосарій.....	71
Список джерел	74

Передмова. Місце перекладознавчих досліджень у навчальному плані

Освітня програма «Переклад» передбачає вироблення низки компетенцій, серед яких здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, проведення досліджень на належному рівні, здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень та ін.

З урахуванням цього, у навчальному плані передбачено декілька видів робіт, спрямованих на виконання дослідження на відповідному рівні. Зокрема це такі роботи:

1. Курсова робота з перекладознавства. У робочій програмі 2020 року впровадження виконується у 5 семестрі (3 курс), форма контролю – залік.

2. Кваліфікаційна робота першого рівня (бакалаврського). Виконується на 4 курсі, офіційна форма контролю у 8 семестрі.

3. Кваліфікаційна робота другого рівня (магістерського). Виконується у 10-11 семестрах, офіційна форма контролю в 11 семестрі.

Зазначена робота може бути двох видів, виконується на вибір студента з обов'язковим погодженням з відповідальним працівником випускової кафедри та затвердженням на засіданні вченої ради Факультету: (а) дослідницька робота і (б) пере-

кладацький проєкт. В обох випадках робота виконується англійською мовою.

Курсова і дипломна робота є окремою позицією в навчальному плані й оцінюється за 100-бальною шкалою. Бал за дослідницьку роботу враховує виконання дослідження, його якість, відповідність технічним вимогам до оформлення, доповідь на захисті, дотримання плану виконання та інших регламентних показників. Бал за перекладацький проєкт, крім зазначених вище критеріїв, враховує також якість виконаного перекладу.

Розділ 2. Загальні рекомендації до написання усіх видів робіт

2.1. Вибір матеріалу дослідження

Тема дослідження повинна бути актуальною та унікальною, як у дослідницькій роботі, так і в перекладацькому проєкті. Для більшого ступеня такої унікальності рекомендується дотримуватися низки правил під час пошуку матеріалу дослідження.

Для виконання дослідницької роботи одним із головних критеріїв є наявність текстів оригіналу та перекладу у здобувача. Рекомендується одразу після вибору текстів здійснити пошук інформації за ключовими словами, щоб визначити, які аспекти на цьому матеріалі вже досліджені. Тема роботи повинна стосуватися недослідженого аспекту.

При пошуку матеріалу для перекладацького проєкту основним критерієм є відсутність перекладів у межах мовної пари «англійська-слов'янські». Іншими словами, якщо планується виконувати переклад з англійської мови українською, то не повинно існувати жодного перекладу цього тексту жодною слов'янською мовою. Якщо передбачається перекладати текст з української мови англійською, то цей майбутній переклад також повинен стати першим. Звісно, існує ризик, що за той час, що минає з моменту вибору теми до захисту роботи, хтось інший може виконати та опублікувати власний переклад цього самого тексту. Тому необхідно передбачати таку ймовірність і

Borys Grinchenko Kyiv University
Faculty of Romance and Germanic Philology
Linguistics and Translation Department

Translation project:
***Mother and Her Strange Children* by M. Gregory**

BA Paper

Anastasiia Perekladachuk
PERb12540d

Research supervisor:
I. Profesorenko, Ph.D.

Kyiv 2029

2.7.7. Анотація

Анотація розташовується після титульних аркушів з нової сторінки і виконується двома мовами – спочатку англійською, потім українською. В анотації подається короткий огляд роботи з акцентом на власному внеску, практичній частині та висновках. Перед українськомовною анотацією також зазначається переклад теми роботи українською мовою.

Після кожної анотації в окремому абзаці додається перелік з 4-7 ключових слів.

Зразок оформлення анотації:

Summary

The paper deals with the problem of rendering slang vocabulary in animated cartoon *Cars 2*. It has been revealed, that slang is an inseparable component of some characters' individual style. The translation text contains the proper percentage of slang units selected as cultural equivalents.

Key words: audiovisual translation, *Cars 2*, cultural equivalent, slang, transcoding.

Анотація

Робота присвячена проблемі відтворення сленгу в анімаційному фільмі «Тачки-2». Виявлено, що сленгізми є невід'ємною частиною індивідуального стилю мовлення окремих персонажів. Текст перекладу містить відповідний відсоток сленгізмів, обраних, як культурні еквіваленти.

Ключові слова: аудіовізуальний переклад, культурний еквівалент, сленг, «Тачки-2», транскодування.

Розділ 4. Поради щодо апробації та оприлюднення попередніх результатів дослідження

Ознайомлення інших дослідників з попередніми результатами свого дослідження – нормальна практика. Як правило, попередні результати дослідження можна опублікувати у науковій статті або представивши доповідь на науковій конференції (як правило, з публікацією тез).

Апробація на конференції та/або оприлюднення проміжних результатів дослідження у вигляді публікації при написанні курсової роботи – добровільні, дипломної бакалаврського рівня – бажані, але все ще необов'язкові, магістерського рівня – обов'язкові.

Наявність таких здобутків у студентів бакалаврського рівня приносить додаткові бали на захисті роботи, а також надає переваги при конкурсному вступі на навчання на магістерський рівень в межах спеціальності.

Апробація результатів дослідження на конференції дає можливість обговорити попередні результати з незацікавленими особами та дослідити реакцію своєї теми. Безперечними перевагами участі в конференції є набуття досвіду представлення свого дослідження перед аудиторією – своєрідна репетиція захисту роботи. Також у разі отримання негативного (на думку студента) зворотнього зв'язку щодо доповіді, це ніяк не впливає на бали за виконання роботи.

5) Обраного методу (інтерпретаційно-комунікативний і т.п.)

№ з/п	Назва прийому перекладу ⁸	Визначення прийому перекладу
1.	Посилення (Amplification)	Введення деталей, які не сформульовані в тексті джерела: інформація, експлікативне перефразування. Це є додаванням та перефразуванням у Деліа, експлікативним перефразуванням у Ньюмарка. Примітки – це різновид посилення.

⁸ Прийоми перекладу українською мовою з прикладами прокоментовано в статті А.М. Козачука «Перекладацькі трансформації та прийоми: термінологічні виклики у перекладознавстві», – Збірник – наукових праць «Нова філологія», № 89, 2023р. – С. 129-136.

інформаційна функція – informative function
калька – calque
компенсація – compensation
композиція тексту – text composition
конкретизація – particularization
кругова діаграма – pie chart
курсив – italicised (formatting)
курсова робота – course paper
лінгвістичне посилення – linguistic amplification
лінгвістичне стиснення – linguistic compression
магістерська робота – MA thesis
матеріал дослідження – body of research
матеріали конференції (збірник) – conference
proceedings
меморандум – memorandum
метафора – metaphor
методологія – methods
метонімія – metonymy
модуляція – modulation
мотиваційна функція – motivational function
науковий керівник – scientific advisor
невербальні елементи – non-verbal elements
обґрунтування – substantiation
опис – description
основна частина – main part
офіційно-діловий стиль – style of official and business
documents
паралельні конструкції – parallelism
перелічення – enumeration
перестановка – transposition
повтор – repetition
полісиндетон – polysyndeton
посил автора – sender's intention
посилення – reference
посилення – amplification